

ข่าวประจำวันจันทร์ ที่ 24 สิงหาคม พ.ศ.2558

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

"ธนวรรณ" คลี่ปมปัญหาเศรษฐกิจ กระตุ้นรัฐ "รีสตาร์ท" ขับเคลื่อนประเทศ

ผ่านครึ่งปีหลังไปได้ 1 เดือนเศษ ความหวังที่ว่าภาวะเศรษฐกิจไทยน่าจะผงกหัวขึ้นได้ ยังไม่เห็นวี่แวว จากปัจจัยลบภายนอกยังรุมเร้ารอบด้าน ทั้งปัญหากรีซผิดนัดชำระหนี้ สั่นสะเทือนฐานะทางการเงินรวมของกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป เศรษฐกิจจีนไม่เติบโตตามที่คาดหวัง และสหรัฐฯยังไม่แข็งแกร่งพอให้หวังพึ่งพิง

ขณะที่ปัจจัยบวกภายในประเทศ ซึ่งถูกคาดหวังว่าจะเป็นฮีโร่ ช่วยพยุงเศรษฐกิจในช่วงครึ่งปีหลัง ก็แทบไม่มีปรากฏให้เห็น เครื่องยนต์ทางเศรษฐกิจทุกตัวดับหมด ทั้งการส่งออก การบริโภคประชาชน การลงทุนภาครัฐและเอกชน ทำเอาคนรวย-คนจนกระอักกันถ้วนหน้า ยอดขายสินค้าตั้งแต่บะหมี่กึ่งสำเร็จรูปไปจนถึงคอนโดมิเนียมหรู หยุดชะงัก

เหตุการณ์ระเบิดบริเวณสี่แยกราชประสงค์เมื่อวันจันทร์ที่ผ่านมา ซึ่งถือเป็นการก่อวินาศกรรมที่รุนแรงที่สุดครั้งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร ในฐานะศูนย์กลางเศรษฐกิจของประเทศ จึงกลายเป็นการกระแทกซ้ำชะตากรรมเศรษฐกิจไทย บั่นทอนความหวังเดียวที่เหลืออยู่นั้นคือรายได้จากการท่องเที่ยว

นำไปสู่การตัดสินใจปรับคณะรัฐมนตรีใหม่แบบยกกระบี่ของ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีใน 2 วันถัดมา

อัศวินม้าขาวจะมีจริงหรือไม่ ยังไม่มีใครการันตีได้ แม้ในยามมืดมนที่สุด ชีวิตก็ยังต้องมีหวัง ด้วยการสร้างกำลังใจและฮึดสู้ร่วมกัน โอกาสที่จะเห็นแสงสว่างปลายอุโมงค์มีแน่ แต่เมื่อไรและอย่างไร ผศ.ดร.ชนวรรณ พลวิชัย รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย และผู้อำนวยการศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย จะมาช่วยชี้ทางสว่าง

เศรษฐกิจโลกฟุบซ้ำเติมไทย

ผศ.ดร.ชนวรรณ กล่าวว่า ที่จริงเศรษฐกิจไทยส่งสัญญาณดีขึ้นมาตั้งแต่ต้นปี 2558 แล้ว เพราะรัฐบาลมีมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจมาตั้งแต่ปลายปี 57

แต่จนถึงขณะนี้เศรษฐกิจไทยก็ยังไม่ดีขึ้นตามที่ควรจะเป็น เพราะมีปัจจัยเสี่ยงต่างๆ มาซ้ำเติมจนทำให้ในช่วงไตรมาส 2 มีอัตราการขยายตัวเพียง 2.5-2.8% และทั้งปีนี้ หลายหน่วยงานได้ปรับลดประมาณการเศรษฐกิจขยายตัวลดลงเหลือเติบโตมากที่สุดเพียง 3% เท่านั้น

โดยเฉพาะปัญหาเศรษฐกิจโลก ที่ถือว่าซ้ำเติมการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยมากที่สุดนั้น หลายปัญหาที่ไม่เคยเห็นแต่กลับได้เห็น เช่น การที่ประเทศพัฒนาแล้ว อย่างเช่น กรีซ ประกาศผิदनัดชำระหนี้ กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) จนทำให้เศรษฐกิจโลกที่ยังไม่ฟื้นตัวเต็มที่ จากปัญหาเศรษฐกิจของสหรัฐฯ ต้องชะลอลงอีก, ราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกตกต่ำมาแตะที่ 50-60 เหรียญสหรัฐต่อบาร์เรล

นอกจากนี้ ประเทศจีนได้ประกาศลดค่าเงินหยวนลงติดต่อกันถึง 3 วัน โดยลดลงประมาณ 2% อ่อนค่ามากที่สุดในรอบกว่า 20 ปี หลังจากที่เคยพยายามรักษาค่าเงินให้มีเสถียรภาพมานานประมาณ 4 ปี เพื่อปรับค่าเงินให้เหมาะสม เพราะเศรษฐกิจจีนกำลังซบเซา การส่งออกชะลอตัว ตลาดหุ้นลดลงมาก แม้ก่อน

หน้านี้ได้พยายามลดดอกเบี้ยลงประมาณ 1.25% และยังคงเงินสดสำรองลงมาเหลือเพียง 5% จากเดิม 20%

“ปัญหาของกรีซ ก่อให้เกิดความกังวลว่าระบบการเงินโลกจะล่มสลาย ทำให้ความเชื่อมั่นของโลก ลดลง เพราะกังวลในอนาคต จึงไม่กล้าซื้อสินค้า ส่งผลให้การส่งออกของไทยในช่วงครึ่งแรกของปี 2558 ลดลงเกือบ 5% จากช่วงเดียวกันของปีก่อน แล้วยังมาเจอจีนลดค่าเงินหยวน สหรัฐฯอาจขึ้นดอกเบี้ย หลังจากเศรษฐกิจเริ่มดี กำลังซื้อในประเทศหด จากราคาสินค้าเกษตรโลกตกต่ำ รายได้เกษตรกรทรุดหาย อีก”

ผมมองว่า ปัญหาเศรษฐกิจไทยในครั้งนี้นักห่วง และต่างจากปัญหาในช่วงวิกฤติต้มยำกุ้งในปี 2540 หรือแฮมเบอร์เกอร์ ไรซิส (Hamburger Crisis) ของสหรัฐฯในปี 2552 เพราะทั้ง 2 ครั้ง คนที่เกิดปัญหาจะเป็นชนชั้นกลางถึงสูง โดยนักธุรกิจและผู้ส่งออก ขายของไม่ได้ ทำให้ขาดสภาพคล่อง ไม่มีเงินทุนหมุนเวียนทำธุรกิจต่อ รัฐบาลขณะนั้นต้องลดค่าเงินบาท เพื่อให้การส่งออกกลับมาดีขึ้น

แต่ปัญหานั้นนี้ ทุกภาคส่วนได้รับผลกระทบหมด โดยปัญหาเกิดจากชนชั้นฐานราก ที่ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร ไม่มีเงินใช้จ่าย เพราะราคาสินค้าเกษตรโลกตกต่ำ รายได้จากการขายสินค้าหดหาย กำลังซื้อภาคเกษตรลดลงต่ำสุดในรอบ 50 ปี แล้วยังมีปัญหาภัยแล้งเข้ามาซ้ำเติมกำลังซื้อเกษตรกรให้ลดลงอีก จากผลผลิตเสียหาย

ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจ ทำให้ขายสินค้าไม่ได้ ไม่มีเงินทุนหมุนเวียนผู้ส่งออก ส่งออกสินค้าได้น้อย เศรษฐกิจภายในชะลอลงจากการบริโภค และการส่งออกที่ลดลง มาก เกษตรกรต้องแก้ปัญหาด้วยการกู้หนี้ยืมสินมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน จนทำให้ครัวเรือนสูงขึ้น หากในปีหน้า ปริมาณน้ำในเขื่อนไม่เพียงพอ และเกิดปัญหาภัยแล้งต่อเนื่อง ผลผลิตทางการเกษตรเสียหาย จะยิ่งทำให้รายได้เกษตรกร และการใช้จ่ายลดลงอย่างต่อเนื่อง

เครื่องยนต์ขับเคลื่อนไทยดับหมด

นอกจากภาคการส่งออกและการบริโภคของประชาชนที่ชะลอลงมากแล้ว การลงทุนภาครัฐและภาคเอกชน ยังมีน้อยอีก แม้รัฐจะมีโครงการลงทุนก่อสร้างพื้นฐาน เช่น การก่อสร้างรถไฟฟ้าหลายสาย แต่ในปีนี้ยังไม่ได้เริ่มลงเสาเข็ม น่าจะเริ่มก่อสร้างได้ไตรมาส 2 ปีหน้าเป็นต้นไป ส่วนภาคเอกชนยังไม่ขยับตัวที่จะลงทุน เพราะรอความชัดเจนนโยบายของภาครัฐ ทั้งการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน เขตเศรษฐกิจพิเศษ เศรษฐกิจดิจิทัล หรือกระทั่งการลงทุน 4 จี และการลงทุนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (เออีซี) ที่ยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควรด้วย

“เมื่อเครื่องยนต์ทุกตัวดับหมด ทั้งการส่งออก การบริโภคประชาชน การลงทุนรัฐและเอกชน จึงทำให้เศรษฐกิจไทยที่มีสัญญาณการปรับตัวดีขึ้นตั้งแต่ช่วงต้นปีอ่อนแอลง และผันผวนต่อเนื่อง คนไทยทุกระดับชั้นได้รับผลกระทบหมด ยอดขายสินค้าตั้งแต่เบหมีถึงสำเร็จรูปไปจนถึงอสังหาริมทรัพย์ตกลงมาก”

ยิ่งไปกว่านั้น ยังเกิดเหตุระเบิดที่สี่แยกราชประสงค์เข้ามาซ้ำเติมอีก หากไม่มีการระเบิดซ้ำอีก ก็น่าจะเกิดผลกระทบในระยะสั้น โดยอาจทำให้นักท่องเที่ยว โดยเฉพาะจากเอเชียที่เป็นกลุ่มอ่อนไหว เลื่อนการเดินทางมาไทยได้ แต่เมื่อเหตุการณ์กลับเข้าสู่ภาวะปกติ การท่องเที่ยวซึ่งเป็นจุดแข็งของประเทศขณะนี้ จะกลับมาคึกคักได้ในช่วงปลายปี ซึ่งเป็นช่วงไฮ-ซีซั่น

หากเป็นไปตามคาดการณ์นี้ น่าจะทำให้อัตราการขยายตัวของการท่องเที่ยวเป็นไปตามเป้าหมาย ทั้งปริมาณนักท่องเที่ยว และรายได้เข้าสู่ประเทศ แต่ถ้ายังเกิดเหตุระเบิดขึ้นซ้ำอีกหลายครั้ง หรือมีการสร้างสถานการณ์ความไม่ปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง ความเชื่อมั่นของต่างชาติจะหายไปทันที โดยเฉพาะจากนักท่องเที่ยว หากการท่องเที่ยวได้รับผลกระทบอีก เศรษฐกิจไทยก็มีความเสี่ยงมากขึ้น

ส่วนไตรมาสที่ 3 คาดว่า เศรษฐกิจไทยน่าจะดีขึ้นกว่าไตรมาส 2 โดยคาดว่าจะขยายตัวได้ 2.7-2.8% จากไตรมาส 2 ที่ขยายตัวได้ 2.5-2.8% เพราะเป็นช่วงปลายปีงบประมาณ ที่รัฐบาลต้องเร่งรัดการเบิกจ่ายมากขึ้น เพื่อให้มีเงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจมากขึ้น

“ที่สำคัญ เมื่อมีคณะรัฐมนตรี (ครม.) เศรษฐกิจใหม่ นำโดยนายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ รองนายกรัฐมนตรี ด้านเศรษฐกิจแล้ว น่าจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นมากขึ้นได้ เพราะนายสมคิดเป็นนักการตลาด น่าจะใช้นโยบายด้านการตลาดสร้างความเชื่อมั่นได้”

และหากในไตรมาส 4 รัฐบาลยังเร่งเบิกจ่ายงบประมาณอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นโครงการที่เงินถึงมือประชาชนอย่างแท้จริง เช่น งบชุดลอกคูลอง งบซ่อมสร้าง งบช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง รวมถึงจะเป็นช่วงเทศกาล ที่ประชาชนจะจับจ่ายใช้สอยมากขึ้น และหากการท่องเที่ยวกลับมา เศรษฐกิจจะขยายตัวได้มากกว่าไตรมาส 3 แน่แน่นอน

ถ้าเศรษฐกิจไทยไตรมาส 3 เติบโตได้ 2.7-2.8% และไตรมาส 4 เติบโตได้ 3.5% จะทำให้ทั้งปีเติบโตได้ใกล้เคียงกับ 3% ซึ่งศูนย์ฯได้เคยประเมินไว้แล้วว่า ปีนี้จะขยายตัวที่ 2.5-2.9% แต่ถ้ามีเหตุการณ์ร้ายเกิดขึ้นซ้ำเติมอีก ก็มีโอกาที่จะไม่ได้ตามเป้าหมายได้

รัฐเร่งเบิกจ่ายแต่กำลังซื้อยังหด

อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมามีการตั้งคำถามว่า รัฐบาลเบิกจ่ายงบอย่างรวดเร็ว แต่เหตุใดกำลังซื้อยังไม่กระเตื้องขึ้น ซึ่งต้องดูว่า งบที่รัฐเบิกจ่ายเร็ว เป็นงบอะไร ลงไปถึงมือประชาชนจริงหรือไม่ จากการสอบถามสมาชิกหอการค้าไทยในต่างจังหวัด พบว่า เงินช่วยเหลือเกษตรกรไร่ละ 1,000 บาท ทำให้เศรษฐกิจในภูมิภาคกระเตื้องขึ้นจริง แต่เมื่อเงินนั้นหมด กำลังซื้อก็ลดลงตาม

ตอนนี้ เกษตรกร ซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ ยังไม่มีรายได้ ดังนั้น รัฐบาลต้องเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร โดยอาจใช้วิธีประกันรายได้ เร่งเบิกจ่ายงบซ่อมสร้าง ขุดลอกคลอง เพื่อให้เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งมีรายได้ และลดต้นทุนด้านการผลิตให้ หากรัฐบาลสามารถเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรได้ กำลังซื้อจะกระเตื้องขึ้นได้

ดร.ธนวรรธน์ กล่าวอีกว่า แม้รัฐบาลมีความพยายามที่จะทำให้เศรษฐกิจขยายตัวได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ แต่ในปีนี้จะขยายตัวได้ 3% หรือไม่นั้น ไม่ใช่ประเด็น ประเด็นอยู่ที่ว่า ตั้งแต่ปีหน้าเป็นต้นไป รัฐบาลจะมีมาตรการอย่างไรที่จะทำให้ขยายตัวได้อย่างต่ำปีละ 5% ขึ้นไป เพราะเศรษฐกิจไทยมีศักยภาพที่จะขยายตัวได้ในระดับนี้ ซึ่งศูนย์ฯ คาดว่า ปีหน้าจะเติบโตได้ 4-4.5% แต่ยังมีศักยภาพที่จะเติบโต 5% ได้ หากเศรษฐกิจโลกฟื้นตัว และผลักดันให้การส่งออกขยายตัวได้ 3-5% รัฐบาลเดินหนาลงทุนโครงการพื้นฐาน, 4 จี, เขตเศรษฐกิจ พิเศษ ซึ่งจะทำให้ภาคเอกชนเกิดความเชื่อมั่นมากขึ้น และหันมาลงทุนเพิ่ม และผลักดันให้การบริโภคในประเทศกลับมาได้

ขณะนี้หลายหน่วยงาน เช่น ไอเอ็ม เอฟ ธนาคารโลก ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (เอดีบี) ได้คาดการณ์แล้วว่าเศรษฐกิจ ไทยในอีก 5 ปีข้างหน้า หรือตั้งแต่ปี 59-63 จะเติบโตได้เพียง 4-5% ขณะที่มาเลเซีย มีระดับการพัฒนาใกล้เคียงกับไทยจะเติบโตได้มากกว่า 5% เพราะมาเลเซียมีประสิทธิภาพในการผลิตสินค้า (productivity) มากกว่าไทย เนื่องจากใช้เทคโนโลยีที่ดีกว่า หรือแม้กระทั่งแรงงานในภาคการผลิต การเกษตร และภาคบริการเพียง 1 คน สามารถทำงานได้มากกว่าแรงงานไทย 1 คนด้วยซ้ำ

ดังนั้น ในปีหน้าเป็นต้นไป รัฐบาลต้องหาวิธีทำให้เศรษฐกิจไทยเติบโตได้ ภายใต้ปัจจัยการเมืองที่ไม่มีความเสี่ยง ปัญหาภัยแล้งที่ยังไม่รู้จะเกิดขึ้นอีกหรือไม่ การใช้เงินของรัฐบาลจะเป็นอย่างไร และศักยภาพด้านการแข่งขันของสินค้าส่งออกไทยในโลก